

住まいとライフスタイル

Kom med indenfor i fællesskabet, som man nødtigt flytter fra: Her bliver de fleste boende til de dør

住み続けたい住宅群「箱舟」

36年前、5家族が集まり住宅群を作った。今日、その多くの住民が住み続けている。

Stuen et par trin nede ligger lige over kælderens og har udgang til den have, der er at finde på bagsiden af det fælles byggeri og derfor til, når man gerne vil være mere privat. Foto: Mette Mørk

Fem familier fik en lys ide om at flytte sammen for 36 år siden. I dag bor flere af de oprindelige initiativtagere stadig dør om dør.

28 aug. 2022 kl. 12:46

Pelle Anholm Søderberg passo@vafo.dk

Skibet: - De fraflytninger, vi har haft, skyldtes primært dødsfald. Der er selvfølgelig gennem årene nogle, der er flyttet på grund af jobskifte, eller fordi de er blevet skilt, men langt hovedparten af fraflytningerne er på grund af dødsfald.

「箱舟」の住民は語る

「いつまでも住み続ける家。」

バイレ県フォーク新聞に集まったボーフェリスケープ「箱舟」の住民はいう。無論長い間には転職や離婚が理由の引越しもあった。それにしても「箱舟」の転出理由トップは年齢による他界なのだ。

Sådan fortæller den lille håndfuld af beboere i Andelsboligforeningen Skibet, som har indvilget i at mødes med Vejle Amts Folkeblad for at fortælle lidt om deres "bofællesskab" bestående af 17 beboere i de 12 huse, der ligger i en oval på toppen af Engbakken i Skibet.

Andelsboligforeningens 12 huse ligger placeret i en oval form med fælleshuset i midten. Det giver et hyggeligt gårdmiljø, hvor de 17 beboere mødes. Skibet. Foto: Mette MørkForeningen blev dannet i 1986, og i 1991 kunne de flytte in

「箱舟」はスキープのエンバッケンの頂上に楕円形に並んだ12件に17人が住むボーフェリスケープである。36年前、5家族が集まり一緒に住もうということになった。そこで県を通して国の住宅建設補助金を申請した。この土地も県が教えてくれたもの。12戸の残りの入居者を募った。スタートからの6人の「原住民」の一人ヘニュー・ヤーンセンの話。バイレの町の公民館で説明会を開く。関心のある人が10-15人集まった。それから建築家、ゼネコンを決め、1億9千万円(36年前の建築価格)が総工費で早速 融資銀行を探す。

ボーフェリスケープ

デンマーク独自の住まい方。
完全な独立住居だがコモンハウスがつき
コミュニティを重視する住い方。
政府の補助金がつく。「箱舟」は分譲住宅。

Sådan bor vi

• Vejle Amts Folkeblad vil i en ny artikelserie sætte fokus på forskellige boformer.

- Vi var en lille gruppe på fem familier, som havde fundet ud af, at vi godt ville bo sammen, så vi dannede en andelsboligforening og søgte om at få del i den kvote, der var for andelsboliger. Vejle Kommune henviste os her til Engbakken, og så gik vi i gang med at søge efter flere familier, som ville flytte med, fortæller Henny Jørgensen, der er en af de seks "oprindelige", som de, der var med fra starten, benævnes i foreningen.

Af de 17 nuværende beboere i andelsboligforeningen har seks været med helt fra starten i 1986 og én stødte til et år efter, at bygningerne stod færdige i 1991. Beboerne i dag er i alderen fra 13 til 79 år og otte er erhvervsaktive. Fra venstre er det Kirsten Jensen, Henny Jørgensen. Per Drachmann og Mette Schievelbein, der mødes på bænken foran fælleshuset. Foto: Mette Mørk

De fem familier præsenterede deres idé på et info-møde i det hedengangne aktivitetshus på Blegbanken i Vejle, hvor der dukkede "10-15" interesserede tilhørere op, og derefter gik arbejdet igang med at finde en arkitekt, en totalentreprenør og ikke mindst få fundet ud af finansieringen tilbyggebudgettet, der lød på 10,6 millioner kroner.

竣工は1991年、今日13歳から79歳の入居者が暮らす。コモンハウスの前のベンチで会話するのは左からキーステン・ヤンセン、ピア・ドラックマン、メタ・シーベルビン。(写真)

建築家は数年前の1986年にハーバーストリートに設計事務所PLANを開設したばかりの日本人建築家、齋藤光代ニルセンに決まる。彼女は初めはグループにすくない設計料でエスキスを描いてくれた。平家と2階建ての合計4タイプが出来上がる。大手ゼネコン「ラーセン&ニルセン社」に見積り依頼、その額を見て12家族は尻尾もヒレも切り捨てる減額検討を余儀なくされた。1割に当たる1900万円を減額。ゼネコンは地下を諦めるというが、我々は地下室案は保持した、それが今日とても役に立っている。当初からの住民ピア・ドラックマンは言う。

Måtte klippe en hæl...

Opgaven med at tegne stregerne til det nye byggeri gik til den japanske arkitekt Mitsuyo Siato Nielsen, som i 1986 havde åbnet Tegnestuen Plan i Havnegade i Vejle.

Hun indvilgede i at udarbejde et gratis skitseprojekt til gruppen mod at få honorar, hvis de endte med at vælge hendes forslag, der blandt andet havde forskudte etager, så de største af husene er i fire plan.

Så langt, så godt, men da totalentreprenøren havde afgivet sit tilbud på opgaven, måtte de 12 familier i gang med at klippe en hæl og hugge en tå for at få budgettet til at gå op.

- Vi skulle skære omkring en million kroner af udgifterne, Entreprenøren foreslog flere gange, at vi droppede kældrene i husene, men heldigvis stod vi fast på, at dem ville vi beholde, og det er vi glade for i dag, fortæller Per Drachmann, der også er en af de oprindelige.

その代わり、建築家 齋藤光代ニルセンさんの提案の各家の境界壁の上にかぶせるブルーのタイルが削られた。彼女は日本のタイルメーカーにこの特別なブルーを作らせ、こだわりを持っていたようだ。しかし、これは我々のプロジェクトなのだ、と主張、齋藤さんにも諦めてもらった。

グループは今日まで齋藤さんとは良好な関係である。齋藤さんは主に日本に住んでいるが「コングスケア」、「醸造所跡」などの住宅群を設計してバイレの町に彼女特有の足跡を残した。彼女は今でも度々ここを訪れ、日本のテレビが撮影に入ったこともある。

Sparede blå tag væk

En af de ting, der blev sparet væk i processen, var Mitsuyo Saito Nielsens idé om at udstyre brandmurenes afslutning på taget med omvendt tegl.

- Hun var selv meget glad for den detalje. Hun havde fundet en fabrik i Japan, som kunne levere stenene i lige den blå nuance, hun var ude efter, så hun var ikke glad for, at vi skar det væk, men det var jo vores projekt, så det måtte hun acceptere, fortæller Henny Jørgensen.

Foreningen har dog bevaret et godt forhold til Mitsuyo Siato Nielsen, der i dag bor i Japan, men som harsat sit præg på Vejle med tegningen af andelsboligforeningen Det Gamle Bryggeri og seniorbofællesskabet Kongens Kær på Søndermarken i Vejle

- Hun har været på besøg her været på besøg her flere gange og har også haft et tv-hold fra Japan med på et af besøgene, fortæller Kirsten Jensen.

Fællesspisning en gang om ugen

Fra starten var de oprindelige familier enige om, at fællesskab skulle være i højsædet i deres lille forening, men med en vigtig undtagelse.

- Flere af os kendte nogle af dem, der var flyttet ind i bofællesskabet Lille Grundet, som var ret nyt dengang. Fra starten var vi dog enige om at gøre nogle ting anderledes end på Lille Grundet. For eksempel var vi enige om, at alle aktiviteter skulle være på frivillig basis, og det har vi holdt fast i, fortæller Henny Jørgensen.

週に一度の共同の夕食

当初に集まった家族はコミュニティ形成が大事と言う点で一致していた。ただしこの町のもう一つのボーフェリスケープ「リトルグロン」のように全員参加制でなく、自由参加をモットーとした。それは今日まで続いている、とヘニュー・ヤーンセンはいう。当初はコモンハウスで週3回共同の夕食だった。当時は子供家族が多くて週3回夕食が出るのは大助かりだった。年とともに子供達も成長し、遠くの学校に行ったり、職場が遠くになったりで共同の食事は減っていった。今でも日曜の夕食はコモンハウスで一緒にしている。クリスマスの食事、夏至祭、新年会はコモンハウスに集まっている。

コモンハウス

Fælleshuset i midten må bruges af alle. Hver søndag er der fællesspisning i huset.
Foto: Mette Mørk

I starten holdt beboerne også fast i fællesspisninger tre gange om ugen i foreningens fælleshus.

- Dengang var vi mange børnefamilier, og det var fantastisk at kunne gå herover og spise tre gange om ugen, men efterhånden som flere fik arbejde langt væk, og derfor ikke var hjemme til spisetid, og flere af børnene tog på efterskole eller fyttede, løb det lidt ud i sandet, fortæller Kirsten Jensen.

Medlemmerne har dog holdt fast i en ugentlig fællesspisning hver søndag. Derudover holder man fælles julefrokost, sankthans og nytårsaften i fælleshuset.

各戸の庭

Alle 12 huse har mulighed for to haver. På "bagsiden" kan man indrette sig mere privat og være ret uforstyrret for fællesskabet. Foto: Mette Mørk

Frit slag i forhaven

Beboerne har også holdt fast i de seks årlige arbejdsdage, hvor beboerne renoverer bygninger og arealer og i den fælles nyttehaves, hvor de, der vil, kan give en hånd med, når der skal luges, men også trække rødbeder og plukke bønner, når der skal høstes.

Mette Schievelbein er en af de senest tilkomne til fællesskabet på toppen af bakken, og hun er med på have-holdet.

Hun er også mor til foreningens eneste mindreårige beboer, 13-årige Johannes.

前庭でのコンタクト

年に6回、共同で建物の修理や共同の畑を耕したり、収穫したりする。最年少の13歳のヨナスの母のメッタ・シーベルピンは最近移り住んできた一人。ヨナスとヨナスの兄が学校から帰った時に私は仕事で家にいないけれど、彼らの周りにはいつも誰かいた。

メッタ・シーベルピンは菜園グループに入った。(写真)後ろにはひまわり、前にはアスパラガスが見える。収穫までに2-3年かかるという。

共同とプライバシー。困ったことがあったら隣に相談できる、のが共同。ただしプライバシーを守り自分の時間、空間が確保できるのが並行して重要、という。

コモンハウス

- Da min familie første gang besøgte mig her, sagde de, at det var som et helt Harry Potterhus. Udefra ser det ikke stort ud, men der er fem niveauer, så her er rigtig
- Det har været fantastisk for både Jonas, hans storebror og mig at flytte ind her. Jeg er ikke hjemme, når Jonas kommer hjem fra skole, men jeg ved, at der er altid nogen omkring ham alligevel. Da han fik en flænge over øjet, var jeg ikke hjemme, men så stillede han sig bare ud på fællesarealet og råbte op, og så var der straks en til at hjælpe ham, fortæller Mette Schievelbein.

暗黙の了解

広場に面した前庭に座っていたら、声をかけてよし、裏庭にいたら静かにしていたいかもしれないので声かけは遠慮、という暗黙のルールがある。

共同菜園

Mette Schievelbein er en af dem, der har valgt at være med i køkkenhaven. Bag hende blomstrer solsikkerne, og foran hende har de for første gang prøvet at så asparges. De skal dog stå to-tre år, inden de kan høstes. Foto: Mette Mørk

Netop fællesskabet går igen i svarene, når man spørger, hvad det er, der tiltaler beboerne var at bo så tæt sammen, som de trods alt gør.

- Fællesskabet og sammenholdet. Der er et sikkerhedsnet omkring én, og der er altid nogen, men kan gå til, hvis man har brug for hjælp eller en at tale med, lyder det fra de fire beboere.

De er dog hurtige til at påpege, at der også er plads til privatliv og til at trække sig, når der er behov for det.

Andelsboligforeningen Skibet

- Andelsboligforeningen Skibet ligger for enden og på toppen af Engbakken med den tidligere

- Vi har en uskreven regel om, at hvis man sidder i sin forhave, så er det legalt for naboer at komme forbi og slå sig ned, men hvis man sidder i sin baghave, så respekterer de andre, at man måske lige har brug for lidt fred og ro. Selvom vi kommer hinanden meget ved, er det legalt at gå ind til sig selv og lukke sin dør, fortæller Kirsten Jensen.

コモンハウスの入り口

Seks ud af de 12 beboere i andelsboligforeningen har været med fra start og de må alle hente post her ved fælleshuset i midten af bebyggelsen. Foto: Mette Mørk

Kort venteliste

Der er venteliste for at komme ind i andelsboligforeningen, men den er ret kort. Det har dog sin naturlige forklaring.- Listen er så kort, fordi der så sjældent kommer et andelsbevis til salg, så folk

Når et andelsbevis, som er adgangsbilletten til foreningen, kommer til salg, bliver det først tilbudt arvingerne, hvis der er tale om et dødsbo. Dernæst udbydes det internt i foreningen, før man går til ventelisten.

Er beviset stadig ikke solgt, bliver det sat til salg offentligt.

ウェイティングリスト

この住宅群のウェイティングリストは長くない。その訳は売りに出ることが稀だからだ。現在4世帯がリストに乗っているが、そのうち2世帯は「箱舟」で育った若者2組だ。

この記事は

日刊紙「バイレ県フォーク新聞」2022年8月22日号に和訳をつけたものです。

(一部写真追加)